

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija

Rapport basert på foreløpige regnskapstall fra SSB/KOSTRA pr. 15.03.2025

Økonomisk utvikling i 2024 - Troms og Finnmark

Utvikling i sentrale nøkkeltall

- Samlet netto driftsresultat i fylkene siste år endte på -1,6 % for Troms og 0,7 % for Finnmark. For Troms er dette svakere enn landsgjennomsnittet (inkludert Oslo) på -0,2 %.
- Det er stor variasjon blant kommunene. 14 kommuner hadde et netto driftsresultat over det anbefalte nivået på 1,75 % mens hele 17 kommuner hadde negative netto driftsresultatene og måtte bruke fondsmidler for å avlegge regnskap i balanse.
- 13 kommuner i fylkene har det siste året funnet rom til å øke disposisjonsfondet, mens 21 kommuner har måtte bruke av fondet. Samlet har nivået gått ned fra 7,7 % for det sammenslåtte fylket i 2023 til henholdsvis 6,1 % for Troms og 6,6 % for Finnmark i 2024. 12 kommuner i fylkene har i dag disposisjonsfond over landsgjennomsnittet på 11,4 %.
- Nivået på netto lånegjeld i fylkene er fortsatt høyt, og er for Troms 24,7 prosentpoeng over landsgjennomsnittet og for Finnmark 7,3 prosentpoeng over landsgjennomsnittet. Troms er det fylket med høyest netto lånegjeld i landet.
- God skatteinngang og utbetalinger fra Havbruksfondet har bidratt til å bedre resultatene i mange kommuner, både lokalt og nasjonalt.

Kommuner i ROBEK, og kommuner i faresonen for innmelding i ROBEK

- Pr. i dag er kommunene Kåfjord, Gamvik, Kautokeino og Vadsø i ROBEK-registeret. Sør-Varanger kommune vil bli meldt inn når regnskapet er behandlet i kommunen i juni.
- Porsanger kommune ble meldt ut i august 2024 på bakgrunn av at merforbruk var dekket i sin helhet. I januar 2025 ble kommunene Tjeldsund og Hammerfest meldt ut.
- Kommunene Tromsø, Kåfjord, Alta, Vadsø, Karasjok, Berlevåg og Båtsfjord har merforbruk i konsolidert regnskap (kommunekassa og kommunale foretak) som må dekkes inn.

Innhold

1. Om rapporteringen og tallgrunnlaget.....	2
2. Utvikling i sentrale nøkkeltall i Troms og Finnmark	3
2.1 Netto driftsresultat	3
2.2 Netto lånegjeld.....	6
2.3 Disposisjonsfond	8
3. Sammenlikning med andre fylker - sentrale nøkkeltall	10
3.1 Merforbruk i driftsregnskapet/status ROBEK-kommuner	11
3.2 Utbetalinger fra Havbruksfondet.....	12

1. Om rapporteringen og tallgrunnlaget

SSB publiserte ureviderte KOSTRA-tall 15. mars 2025. Disse tallene er benyttet i denne rapporten.

Vi benytter i rapporten tall på konsernnivå¹.

I tabeller hvor det er brukt farger representerer grønt de sterkeste verdiene og rødt de svakeste verdiene.

Kommunene Gamvik, Kautokeino og Porsanger har ikke levert foreløpige regnskapstall til SSB innen fastsatt frist. Tall for disse kommunene er derfor ikke med i oversiktene. Nordkapp kommune har heller ikke rapportert inn sine foreløpige regnskapstall til SSB. Vi har likevel tatt med tallene fra det foreløpige regnskapet vi har fått tilsendt fra kommunen.

¹ Konsernregnskap består av kommuneregnskap og regnskapene til kommunale foretak (KF), interkommunale samarbeider og Interkommunale selskaper (IKS). Interkommunale samarbeider er inkludert i vertskommunens konsernregnskap. Regnskapene til IKS er fordelt på eierkommunene etter eierandeler hentet fra Foretaksregisteret i Brønnøysund

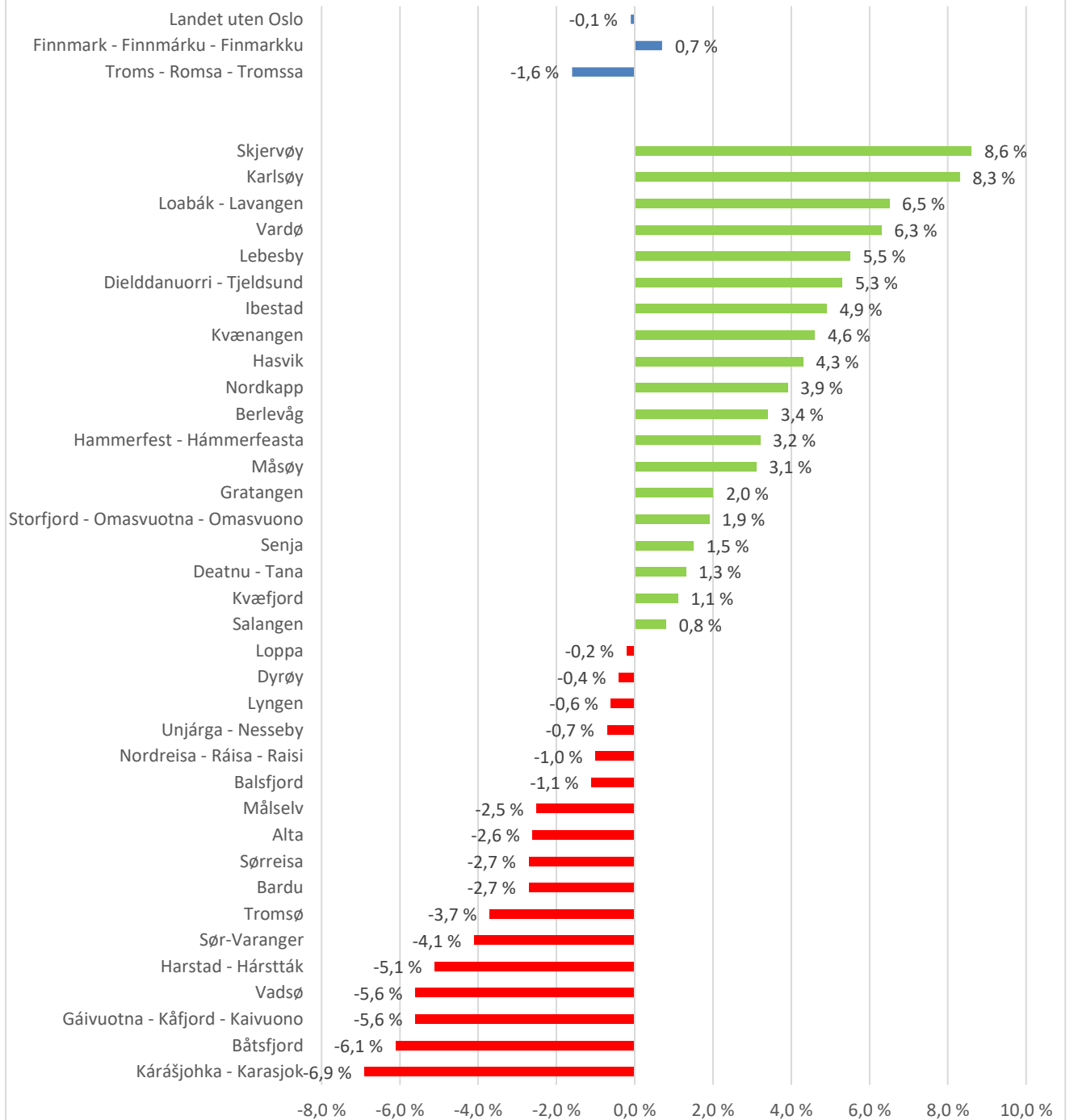
2. Utvikling i sentrale nøkkeltall i Troms og Finnmark

2.1 Netto driftsresultat

Netto driftsresultat blir sett på som den viktigste enkeltindikatoren for å vurdere den økonomiske situasjonen i kommunene, og viser hva som er igjen etter at alle årets utgifter er trukket fra alle årets inntekter. Teknisk beregningsutvalgs anbefalte nivå for netto driftsresultat er 1,75 % av brutto driftsinntekter.

14 kommuner i Troms og Finnmark hadde et netto driftsresultat over det anbefalte nivået på 1,75 % i 2024, mens 17 kommuner har levert regnskapstall med negative netto driftsresultater. I en slik situasjon er en avhengig av strykninger eller bruk av fondsmidler for å unngå et regnskapsmessig merforbruk.

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter, 2024

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	2022	2023	2024
Skjervøy	0,9	4,5	8,6
Karlsøy	4,5	1,1	8,3
Loabák - Lavangen	4,0	13,5	6,5
Vardø	4,7	0,9	6,3
Lebesby	12,7	-0,3	5,5
Dielddanuorri - Tjeldsund	6,3	-0,4	5,3
Ibestad	2,3	1,8	4,9
Kvænangen	8,1	9,0	4,6
Hasvik	6,6	-7,8	4,3
Nordkapp	1,3	-2,4	3,9
Berlevåg	-1,2	-1,4	3,4
Hammerfest - Hámmerfeasta	3,5	-2,8	3,2
Måsøy	4,9	4,2	3,1
Gratangen	2,2	-6,6	2,0
Storfjord - Omasvuotna - Omasvuono	3,1	-1,6	1,9
Senja	11,0	2,0	1,5
Deatnu - Tana	0,5	-3,1	1,3
Kvæfjord	6,9	-2,7	1,1
Salangen	4,9	-0,2	0,8
Loppa	2,9	-1,6	-0,2
Dyrøy	3,2	-5,7	-0,4
Lyngen	2,7	2,6	-0,6
Unjárga - Nesseby	3,4	-4,1	-0,7
Nordreisa - Ráisa - Raisi	2,9	4,8	-1,0
Balsfjord	-0,4	0,8	-1,1
Målselv	4,6	-6,9	-2,5
Alta	3,3	-1,8	-2,6
Bardu	1,8	3,0	-2,7
Sørreisa	-1,8	-3,3	-2,7
Tromsø	1,6	-4,0	-3,7
Sør-Varanger	0,1	0,8	-4,1
Harstad - Hárstták	6,4	-0,6	-5,1
Gáivuotna - Kåfjord - Kaivuono	-5,3	0,5	-5,6
Vadsø	-3,4	-6,3	-5,6
Båtsfjord	-3,5	-9,3	-6,1
Karášjohka - Karasjok	11,5	0,5	-6,9
Gamvik	6,0	-6,3	.
Guovdageaidnu - Kautokeino	0,4	-3,1	.
Porsanger - Porsángu - Porsanki	2,9	2,2	.
Troms og Finnmark Romsa ja Finnmárku (2020-2023)	2,5	-1,9	.
Troms - Romsa - Tromssa	.	.	-1,6
Finnmark - Finnmárku - Finmarkku	.	.	0,7
Landet uten Oslo	2,6	1,0	-0,1

KOSTRA-tall for 2024 viste at netto driftsresultat for fylkene samlet har bedret seg i forhold til året før, fra -1,9 % i 2023 til -1,6 % for Troms og 0,7 % for Finnmark i 2024.

For landet u/Oslo endte resultatet i 2024 på -0,1 %, en svekkelse på 1,1 prosentpoeng fra 2023 og 2,7 prosentpoeng fra 2022.

Kun 11 kommuner i fylkene bedret resultatet sitt i forhold til året før.

De 17 kommunene med negativt resultat fordeler seg omtrent likt mellom Troms og Finnmark.

2.2 Netto lånegjeld

Netto lånegjeld er definert som langsiktig gjeld eksklusive pensjonsforpliktelser. I tillegg gjøres det fradrag for totale utlån og ubrukte lånemidler. I totale utlån inngår formidlings lån og ansvarlige lån (utlån av egne midler).

Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter er et bilde på gjeldsgraden i kommunene, og sier noe om hvor krevende det kan bli å betale ned gjelden. Alt av netto lånegjeld er imidlertid ikke renteesponert gjeld, det vil si gjeld der en økning i renten påvirker budsjettbalansen i kommunen. Dette gjelder blant annet gjeld knyttet til selvkostområdene (vann, avløp og renovasjon) som finansieres ved gebyrer fra innbyggerne, og gjeld med rentekompensasjonsordninger.

Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinnetketer	2022	2023	2024
Loppa	148,3	139,1	45,0
Hasvik	152,5	160,1	58,7
Loabák - Lavangen	27,5	47,3	59,8
Karlsøy	81,7	78,7	62,4
Kvæningen	108,1	109,9	65,5
Måsøy	82,2	82,6	70,7
Salangen	98,4	94,1	72,7
Gratangen	104,4	103,0	72,8
Alta	81,0	77,3	73,5
Kvæfjord	86,6	75,6	75,8
Nordkapp	91,1	93,8	85,45
Dielddanuorri - Tjeldsund	127,1	169,2	87,4
Balsfjord	80,8	93,6	89,8
Senja	89,6	93,5	95,3
Storfjord - Omasvuotna - Omasvuono	112,0	127,2	95,3
Skjervøy	118,3	105,8	97,8
Nordreisa - Ráisa - Raisi	55,6	55,3	98,1
Deatnu - Tana	115,8	113,9	98,4
Vardø	112,3	102,5	100,1
Gáivuotna - Kåfjord - Kaivuono	92,4	88,3	101,6
Målselv	66,5	83,3	102,8
Sør-Varanger	101,8	97,4	103,4
Unjárga - Nesseby	86,0	90,2	104,9
Lebesby	60,8	69,9	107,8
Karášjohka - Karasjok	65,9	64,2	119,5
Sørreisa	128,3	109,7	120,6
Tromsø	120,3	119,6	122,9
Lyngen	90,8	94,1	133,1
Ibestad	74,5	93,1	133,4
Harstad - Hárstták	44,3	59,9	142,8
Bardu	154,7	143,3	144,2
Vadsø	163,2	161,0	150,4
Hammerfest - Hámmerfeasta	115,0	130,8	150,7
Berlevåg	218,7	189,8	166,4
Dyrøy	102,5	108,5	169,5
Båtsfjord	216,8	250,7	226,5
Gamvik	78,6	82,6	.
Guovdageaidnu - Kautokeino	161,6	172,3	.
Porsanger - Porsángu - Porsanki	73,9	74,9	.
Troms og Finnmark Romsa ja Finnmárku (20-23)	111,1	112,6	
Troms - Romsa - Tromssa			114,1
Finnmark - Finnmárku - Finmarkku			96,7
Landet uten Oslo	92,9	92,6	91,0

Fylkene er splittet og det er derfor vanskelig å sammenligne utviklingen i lånegjeld.

For landet som helhet gikk netto lånegjeld ned, fra 92,6 % i 2023 til 91,0 % i 2024.

23 av kommunene i Troms og Finnmark har høyere gjeldsnivå enn landsgjennomsnittet pr. 2024.

Det er stor variasjon i gjeldsnivået i fylkene

Flere kommuner i fylkene har svært høy nettolånegjeld. Båtsfjord, Dyrøy, Berlevåg, Hammerfest og Vadsø har et gjeldsnivå som er blant de høyeste i landet.

Om lag halvparten av kommunene i fylket økte lånegjelden siste år.

2.3 Disposisjonsfond

Disposisjonsfond er oppsparte midler som fritt kan benyttes til finansiering både i drifts- og investeringsregnskapet, og indikatoren disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter kan si noe om hvor stor økonomisk buffer kommunen har i sin løpende drift. Utviklingen i disposisjonsfond må sees i sammenheng med utviklingen i netto driftsresultat.

Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter	2023	2024	2025
Lebesby	16,9	19,6	35,2
Karlsøy	20,5	20,0	33,5
Vardø	31,8	29,2	33,1
Hasvik	12,9	7,3	31,0
Måsøy	17,2	17,9	26,0
Loabák - Lavangen	20,3	34,6	23,0
Skjervøy	0,1	3,7	21,1
Gratangen	22,6	14,1	20,7
Kvæfjord	23,0	6,1	19,4
Berlevåg	17,5	15,1	15,7
Loppa	9,9	6,8	12,3
Ibestad	2,0	3,3	11,5
Senja	28,9	16,5	11,2
Dielddanuorri - Tjeldsund	8,7	9,1	10,9
Salangen	11,8	11,2	10,7
Nordkapp	8,1	4,9	10,5
Dyrøy	2,8	1,6	8,7
Kvæningen	35,5	40,7	8,0
Unjárga - Nesseby	15,5	9,1	7,8
Målselv	32,0	28,2	7,5
Hammerfest - Hámmerfeasta	15,0	11,8	6,4
Balsfjord	8,3	8,3	6,1
Harstad - Hárstták	32,3	29,5	5,9
Lyngen	8,6	10,9	5,4
Storfjord - Omasvuotna - Omasvuono	5,6	3,6	4,6
Nordreisa - Ráisa - Raisi	0,6	4,1	3,6
Deatnu - Tana	4,3	1,5	2,8
Sørreisa	1,7	1,6	1,8
Bardu	2,5	4,8	1,4
Sør-Varanger	3,2	5,6	1,4
Båtsfjord	8,9	5,7	1,3
Alta	4,9	3,4	1,0
Vadsø	3,5	1,0	1,0
Tromsø	6,6	2,6	0,9
Kárášjohka - Karasjok	33,6	31,5	0,2
Gáivuotna - Kåfjord - Kaivuono	0,7	2,1	0,1
Guovdageaidnu - Kautokeino	8,7	5,7	.
Porsanger - Porsángu - Porsanki	14,5	11,4	.
Gamvik	27,1	21,7	.
Troms og Finnmark Romsa ja Finnmárku	10,0	7,7	
Troms - Romsa - Tromssa			6,1
Finnmark - Finnmárku - Finmarkku			6,6
Landet uten Oslo	14,6	13,5	11,6

Tallene i denne tabellen er fra de konsoliderte regnskapene. Det vil si at tall fra kommunale foretak er med. Med det så kan kommuner som har merforbruk, ha kommunale foretak som har disposisjonsfond.

16 kommuner i fylkene har funnet rom til å øke disposisjonsfondene i 2024, og samlet har nivået for fylkene gått fra 7,7 % for de sammen-slåtte fylkene til hhv. 6,1 % for Troms og 6,6 % for Finnmark i 2024.

Nedgangen i disposisjonsfondene i 2024 må sees i sammenheng med høyt rentenivå og generelt høyt kostnadsnivå for hele Norge i. Uten store utbetalinger fra Havbruksfondet ville situasjonen vært verre.

På landsbasis er disposisjonsfondene også gått ned siste år, fra 13,5 % i 2023 til 11,6 % i 2024.

11 kommuner i fylkene har pr. i dag disposisjonsfond over landsgjennomsnittet på 11,6 %.

3. Sammenlikning med andre fylker - sentrale nøkkeltall

I prosent av brutto driftsinntekter, 2024	Netto driftsresultat	Disposisjonsfond	Netto lånegjeld
Østfold	-0,8	8,5	90,3
Akershus	-0,2	15,8	106,5
Oslo	-0,9	9,7	79,3
Innlandet	-0,8	13,0	85,2
Buskerud	0,0	8,5	88,7
Vestfold	0,1	12,9	80,6
Telemark	1,2	11,1	81,6
Agder	0,3	13,7	82,2
Rogaland	1,0	14,6	74,0
Vestland	-1,2	10,3	84,1
Møre og Romsdal	-0,8	8,0	106,8
Trøndelag - Trööndelage	1,3	13,3	99,8
Nordland - Nordlännda	0,3	7,6	87,1
Troms - Romsa - Tromssa	-1,6	6,1	114,1
Finnmark - Finnmärku - Finmarkku	0,7	6,6	96,7
Landet uten Oslo	-0,1	11,6	91,0

I 2024 hadde Troms det svakeste netto driftsresultatene på -1,6 %. Finnmark hadde netto driftsresultat på 0,7. Landsgjennomsnittet (inkludert Oslo) var på -0,2 %.

Troms, Finnmark og Nordland er de fylkene som har lavest nivå på disposisjonsfondene med henholdsvis 6,1 %, 6,6 % og 7,6 %. Landsgjennomsnittet er på 11,6 % og det er bare to fylker som har et nivå på disposisjonsfondene over 14 % (Akershus og Rogaland).

De tre fylkene som samlet har høyst netto lånegjeld er Troms (114,1), Møre og Romsdal (106,8 %) og Akershus (106,5 %). Alle tre ligger betydelig over landsgjennomsnittet på 91 %. Finnmark ligger også over landsgjennomsnittet med 96,7 %

3.1 Merforbruk i driftsregnskapet²/status ROBEK-kommuner

I henhold til ROBEK-reglene er det merforbruk i *kommuneregnskapet* (*kommuneregnskap eksklusive KF og IKS*) som danner grunnlag for eventuelle innmeldinger i ROBEK.

Tidligere års underskudd som skulle dekkes inn i 2024

- Vadsø kommune hadde et merforbruk fra 2023 på 22,621 mill. kroner Det er ikke dekket og de hadde et nytt udekket merforbruk på 47,522 mill. kroner.
- Kåfjord kommune hadde et merforbruk fra 2023 på 10,692 mill. kroner Det er ikke dekket inn og de hadde et nytt udekket merforbruk på 20,469 mill. kroner.
- Sør-Varanger kommune hadde et akkumulert merforbruk fra 2022 og 2023 på 23,197 mill. kroner. De har et nytt merforbruk i 2024 på 56,890 mill. kroner og vil med dette komme over regelen som akkumulert merforbruk på 3 % av driftsinntekter og vil bli meldt inn i ROBEK når årsregnskapet er godkjent i juni.
- Gamvik kommune er meldt inn i ROBEK på bakgrunn av at merforbruk fra 2020 er vedtatt dekket inn over mer enn to år. I tillegg ble de meldt inn i 2023 fordi årsbudsjettet for 2022 vedtatt med et oppsamlet merforbruk på mer enn 3 % av driftsinntektene. Gamvik har ikke rapportert KOSTRA tall innen fristen og har derfor ikke tall for 2024.

Nye merforbruk i 2024

- Tromsø kommune har pådratt seg et merforbruk i 2024 på 205,106 mill. kroner. I henhold til kommuneloven må dette dekkes innen 2026 for å unngå ROBEK-innmelding.
- Alta kommune har pådratt seg et merforbruk i 2024 på 19,662 mill. kroner. I henhold til kommuneloven må dette dekkes innen 2026 for å unngå ROBEK-innmelding.

² Vi gjør oppmerksom på i forbindelse med ny kommunelov ble regnskapsføringen til kommunene lagt om. Fra regnskapsåret 2020 vil et merforbruk i driftsregnskapet måtte dekkes samme regnskapsår av kommunens disposisjonsfond. Dette betyr at hvis kommunen har et merforbruk, så vil dette først søkes dekket ved å stryke avsetninger til investering og dekning av tidligere års underskudd. Hvis dette ikke er tilstrekkelig må merforbruket så langt som mulig dekkes av de midlene som er tilgjengelig på kommunens disposisjonsfond.

- Karasjok kommune har pådratt seg et merforbruk i 2024 på ca. 8,647 mill. kroner. I henhold til kommuneloven må dette dekkes innen 2026 for å unngå ROBEK-innmelding.

3.2 Utbetalinger fra Havbruksfondet

Utbetalingene fra Havbruksfondene de siste årene har hatt betydning for de gode resultatene i fylkene. Under følger en oversikt over utbetalinger fra Havbruksfondet til kommunene i Troms og Finnmark i 2021-2024.

Kommune	Utbetalinger 2021	Utbetalinger 2022	Utbetalinger 2023	Utbetalinger 2024	Sum 2021-2024
TROMSØ	9 215 605	41 231 590	15 431 393	57 571 669	123 450 256
HARSTAD	10 615 789	45 240 268	16 931 686	61 824 611	134 612 353
KVÆFJORD	3 557 665	14 515 713	5 432 671	19 836 936	43 342 985
TJELDSUND	4 220 527	17 220 274	6 444 884	23 532 945	51 418 630
IBESTAD	8 203 151	33 469 870	12 526 480	45 739 377	99 938 878
GRATANGEN	3 290 704	13 426 479	5 025 013	18 348 406	40 090 601
LOABÁK - LAVANGEN	1 634 456	6 668 781	2 495 867	9 113 447	19 912 550
SALANGEN	1 743 419	7 113 366	2 662 258	9 721 010	21 240 054
SØRREISA	653 782	2 667 512	998 347	3 645 379	7 965 020
DYRØY	4 030 749	16 445 954	6 815 104	24 884 773	52 176 580
SENJA	21 866 291	91 017 743	34 741 086	126 854 117	274 479 236
KARLSØY	10 672 995	46 214 651	18 868 756	68 897 658	144 654 060
LYNGEN	980 673	4 001 268	1 497 520	5 468 068	11 947 530
GÁIVUOTNA - KÅFJORD - KAIVUONO	653 782	2 667 512	998 347	3 645 379	7 965 020
SKJERVØY	10 309 782	43 102 553	16 131 622	58 903 245	128 447 202
NORDREISA	1 943 186	7 928 439	2 967 309	10 834 876	23 673 810
KVÆNANGEN	4 992 354	20 369 420	7 623 488	27 836 517	60 821 779
ALTA	12 393 895	51 268 105	19 187 673	72 416 461	155 266 133
HAMMERFEST	18 883 591	79 359 232	30 671 713	120 713 679	249 628 215
SØR-VARANGER	2 952 916	12 048 264	4 509 200	16 464 961	35 975 341
LOPPA	6 417 780	26 185 338	9 800 161	35 784 455	78 187 735
HASVIK	1 823 326	7 439 395	4 880 807	17 821 852	31 965 380
MÅSØY	7 550 095	30 805 321	11 529 243	42 098 049	91 982 708
NORDKAPP	5 545 344	20 625 057	7 719 163	28 185 866	62 075 430
LEBESBY	3 636 664	14 319 354	5 359 182	20 884 982	44 200 182
BÅTSFJORD	1 071 476	4 371 756	1 636 180	11 715 842	18 795 255
UNJÁRGA - NESSEBY	1 917 761	7 824 703	2 928 484	10 693 111	23 364 059